

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 69.952/1/V
van 13 augustus 2021

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Agentschap Justitie en Handhaving’

Op 19 juli 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 2 september 2021,^(*) een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Agentschap Justitie en Handhaving’.

Het ontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 10 augustus 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Pierre BARRA en Wouter PAS, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Katrien DIDDEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 13 augustus 2021.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt tot de oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, genaamd “Agentschap Justitie en Handhaving”, binnen het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie. Dat agentschap heeft als opdracht te zorgen voor een efficiënte en daadkrachtige uitvoering van het beleid inzake Justitie en Handhaving (artikelen 1 tot 13 van het ontwerp).

Het ontwerp strekt er voorts toe een aantal besluiten van de Vlaamse Regering te wijzigen, teneinde de bepalingen ervan in overeenstemming te brengen met de oprichting van het nieuwe agentschap (artikelen 14 tot 17).

De minister¹ wordt gemachtigd om de datum van inwerkingtreding te bepalen voor elke bepaling van het ontwerp (artikel 18).

3.1. Het ontwerp vindt vooreerst op algemene wijze rechtsgrond in artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Naar luid van die bepaling beschikt iedere gemeenschaps- of gewestregering over een eigen administratie, eigen instellingen en eigen personeel. Op grond van die bepaling kan de Vlaamse Regering haar eigen diensten organiseren.

3.2.1. Voor de artikelen 2 en 15 van het ontwerp wordt bijkomend rechtsgrond geboden door artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waaraan de Vlaamse Regering een algemene uitvoeringsbevoegdheid ontleent, gelezen in samenhang met artikel III.1, tweede lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, op grond waarvan in elk beleidsdomein onder meer intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid kunnen worden opgericht.

3.2.2. Voor de artikelen 3, 4, 12 en 13 van het ontwerp wordt bijkomend rechtsgrond geboden door artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 gelezen in samenhang met artikel III.2 van het Bestuursdecreet, dat luidt:

“De taken van beleidsuitvoering kunnen toevertrouwd worden aan de intern en extern verzelfstandigde agentschappen.

¹ De minister wordt in artikel 1, 3°, van het ontwerp gedefinieerd als volgt: “de Vlaamse minister, bevoegd voor de justitiehuisen, het elektronisch toezicht, de coördinatie van de ketenaanpak intrafamiliaal geweld en de Family Justice Centers, de juridische eerstelijnsbijstand, de coördinatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden, het Vlaams handhavingsbeleid en de bestuursrechtspraak”.

Beleidsondersteunende taken kunnen toevertrouwd worden aan de intern verzelfstandigde agentschappen en publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen.

In elk beleidsdomein worden tussen de minister, het departement en de verzelfstandigde agentschappen een structurele samenspraak en samenwerking uitgebouwd, met het oog op de optimale realisatie van de beleidsdoelstellingen, en met respect voor ieders taakstelling en verantwoordelijkheid. Vanuit hun taakstelling leveren de departementen en de verzelfstandigde agentschappen beleidsgerichte input.”

3.3. Voor de artikelen 5 en 8 van het ontwerp, die betrekking hebben op het ondernemingsplan, wordt bijkomend rechtsgrond geboden door artikel III.63, § 1, van het Bestuursdecreet, dat bepaalt dat de Vlaamse Regering nadere regels kan vastleggen voor de inhoud, de vorm, de modaliteiten, de opvolging en de evaluatie van onder meer ondernemingsplannen.

Artikel III.61 van dat decreet, waaraan wordt gerefereerd in de aanhef van het ontwerp, biedt echter geen rechtsgrond voor die bepalingen.

3.4. Voor de artikelen 14 en 16 van het ontwerp wordt bijkomend rechtsgrond geboden door artikel III.1, eerste lid, van het Bestuursdecreet, op grond waarvan de Vlaamse Regering de homogene beleidsdomeinen vaststelt.

3.5. Artikel 17 van het ontwerp vindt rechtsgrond in artikel 21 van het bijzonder decreet van 7 juli 2006 ‘over de Vlaamse instellingen’, naar luid waarvan de Vlaamse Regering haar werkwijze en het statuut van haar leden bepaalt.

3.6. Aangezien het ontwerp geen bepalingen bevat die betrekking hebben op het administratief en geldelijk statuut van het personeel, ontleent het geen rechtsgrond aan artikel 87, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waaraan eveneens in de aanhef wordt gerefereerd.

3.7. De rubriek “Rechtsgronden” in de aanhef van het ontwerp dient in overeenstemming te worden gebracht met hetgeen voorafgaat.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 16

4. Gelet op de taak die luidens artikel 4, 6°, van het ontwerp (“de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik te organiseren”) aan het op te richten agentschap wordt toegewezen, dient niet alleen het tweede lid, maar ook het derde lid van artikel 3, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 ‘betreffende het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, betreffende de inwerkingtreding van regelgeving tot oprichting van agentschappen in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en betreffende de wijziging van regelgeving met betrekking tot dat beleidsdomein’ te worden opgeheven. Het derde lid bepaalt immers dat de taken van het Departement Welzijn,

Volksgezondheid en Gezin ook betrekking hebben op “de organisatie en de werking van de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik, opgericht bij artikel 3, eerste lid, van het decreet van 13 juli 2018 houdende de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik”. Artikel 16 van het ontwerp moet in die zin worden aangepast.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Wilfried VAN VAERENBERGH